

Behandlet på årsmøte 16. februar 2011

Bestandsvurdering etter jakta i 2010

Viser til utviklet statistikk. Utdrag av denne distribueres til alle deltakende vald / jaktfelt, berørte kommuner og NINA.

Registrerer at arealgrunnlaget er justert opp ca. 6000 daa, og at det nå er 29 vald / jaktfelt og 188 jaktlag knyttet til ERRØ. Bestanden i ERRØ ble i 2009 beregnet til ca. 4700 elg før avskyting.

Areal, kvote og skutte dyr i ERRØ fordeler seg på kommunene som følger:

➤ Aurskog-Høland	14 jaktfelt	815.245 daa	38,9 %	- kvote	532	skutt	492	92,5 %
➤ Fet / Sørumsdal	1 vald	140.138 "	6,7 "	- "	95	"	92	96,8 "
➤ Nes	3 "	159.708 "	7,6 "	- "	81	"	79	97,5 "
➤ Kongsvinger	1 "	103.700 "	4,9 "	- "	55	"	54	98,2 "
➤ Sør-Odal	3 "	206.515 "	9,8 "	- "	168	"	148	88,1 "
➤ Eidskog	7 "	672.181 "	32,0 "	- "	495	"	438	88,5 "
SAMLET		29 v/j.f.	2.097.487 daa		- kvote 1 426	skutt	1 303	91,4 %

Observasjoner viser at produksjon i 2010 er bra, men en del svakere enn i 2009. Kalv pr. ku er på 0,70, en nedgang fra 0,74. Andel kuer uten kalv er 43 en økning fra 41 %. Innsatsen er redusert med 4 % mens antall observasjoner er redusert med 11. Timer pr. observasjon er øket fra 11,1 til 12,0. Okseandelen i forhold til kuer er redusert fra 1,83 til 1,94. Generelt ser vi en stabil bestand.

Kvote i 2010 samlet var 1426 dyr en økning på 8,9 %, og gjennomsnittlig kvotegrunnlag er redusert fra 1597 til 1471.

Avskytingen har en fellingsprosent på "lave" 91,4, og vi må tilbake til år 2000 med 90,8 % lavere. Kalveandelen på skutte dyr er på 24 %, en reduksjon fra 31 % i 2009. Sterk redusert kalveavskyting er forårsaket av endret forvaltning i Aurskog-Høland der avdel skutte kalver i 2010 er på 13 %. Med begrenset nedklassifisering (98 dyr) er skutte eldre dyr hele 47 %. Trekket de nedklassifiserte dyr fra, er avskytingen av eldre dyr på 42 %, en økning fra 30 % i 2009. Kjønnfordelingen alle dyr er 49/51 % (ku / okse). Snittfordelingen i perioden 2001 – 2010 er 46/54 %. Kjønnfordelingen på skutte 1 ½ og eldre dyr er 45,5/54,5 (ku / okse).

Utvidet jakttid er kommet for å bli. Registrerer at 54 % av jaktlagene benytter anledningen til å jakte i november. Så vel innsats, observasjoner og avskyting ligger på ca 10 % det samlede under jakta.

Vektutviklingen over tid har resultert i eget prosjekt og flere aktiviteter for å avklare årsaken. I 2008 så vi imidlertid en markert bedring, vektnivået kom i overkant av snittvekta i perioden 1999 – 2008. Vi registrerte at vi i 2009 igjen ligger under snittvekta i 10-årsperioden. Markert lave vekter registreres i 2010, og spesielt ser vi at kviger, åringer og eldre kuer som har unormalt lave vekter. Registrerer mange 1 ½ års kviger som har vekter mellom 100 og 110 kg.

Jaktform ble i år rapportert fra 183 av 188 jaktlag. Jaktformen har i de siste tre år vært stabil der 75 % av jaktlagene benytter slepphund. Dette til tross for at vi har ulv i områdene. Flere jaktlag kombinerer jaktformer og ca. 50 % av jaktlagene benytter bandhund. Drivjakt benyttes av 8 % av jaktlagene.

Rovdyrobservasjoner er 4 gauper og 11 ulv. I 2009 var det henholdsvis 2 og 4. Det er et håp at dette ikke representerer en forventet utvikling.

Hjorten har kommet, og noen områder i ERRØ har hjortejakt. Antall observasjoner i 2008 og 2009 var henholdsvis 10 og 15 hjort. Observasjonene under elgjakta 2010 var fordoblet fra 2009 til 30. Trolig må vi forvente at hjorten har kommet for å bli og det blir en oppgave å forvalte den bestand som etablerer seg.

Hele ERRØ ligger til grunn for ovenstående. Avvik fra dette vil man registrere for den enkelte kommune. Her fremkommer variasjoner i kvotegrunnlag, fellingsprosent, avskyting av type dyr og observasjoner. Flere av disse avvik og variasjoner er forårsaket av de mål som er gitt i bestandsplanene. Grunnlag for å vurdere dette har valdene i data som er utviklet for hver kommune.

Gir noen kommentarer kommunevis:

- **Aurskog-Høland** - kvotegrunnlag 1.532 daa.
 - Bestanden muligens noe redusert.
 - Forholdet ku/okse uendret fra i fjor: 1,93.
 - Fellingsprosenten den samme som i for: 92,5.
 - Vektene nesten på nivå med foregående år.
 - Tid pr. observasjon er stabilt lav – 10,6 timer.
 - 2010 har vært første år av en ny 3-årig bestandsperiode der målet er å øke avskytingen med 10 % fordelt på 48 % enslige hunndyr, 35 % piggokse og 17 % storokse.
 - Fortsatt god produksjon: 0,73 kalv/ku, 1,25 per kalvku.
 - Kjønnfordeling som målsatt 50 / 50.
 - Skutt 13 % kalv, 39 % ungdyr og 48% eldre.
 - Redusert kalveuttak har medført stort uttak av ku og kvige.
- **Fet / Sørums** - kvotegrunnlag 1.475 daa.
 - Kvotenivået nå reduserer trolig en stor bestand.
 - Meget stor oksebestand – ku/okse – 1,16.
 - 42 % av de skutte var eldre dyr.
 - Vektutviklingen negativ.
 - Produksjonen stabil og meget god.
 - Avskytingsprosent lavest (91,4) i de siste 10 år.
 - Registrerer 5 nedklassifiserte okser.
 - Tid pr. observasjon er øket fra 12,6 til 15,8 timer.
- **Nes** - kvotegrunnlag 1.972 daa.
 - Stabilt stor bestand og kvoteøkning anbefales.
 - Fellingsprosenten stabilt meget høy.
 - Forholdet ku / okse fra 1,32 til 1,39.
 - Tid pr. observasjon øket fra 11,2 til 12,2 timer.
 - Produksjonen er stabilt meget lav.
 - Kjønnfordeling 43 / 57 ku/okse. OK - stor oksebestand.
 - Vektnivået er på linje med ERRØ samlet.
- **Kongsvinger** - kvotegrunnlag 1.885 daa.
 - Stabil bestand.
 - Produksjonen er stabilt meget lav.
 - I forholdet ku /okse (1,75) tilsier god bestand.
 - Fellingsprosenten meget høy - 98,2.
 - Vekter på nivå med ERRØ.
 - Observasjoner ned 21 % mens innsats ned med 14.
 - Kjønnfordeling åringer og eldre 43 / 57 (ku / okse) !
 - Kjønnfordeling kalver 71 / 29 (ku / okse) !
 - Tid pr. observasjon øket til 10,5 timer fra 9,7.
- **Sør-Odal** - kvotegrunnlag 1.229 daa.
 - Kjønnfordeling eldre: 45 / 55 (ku / okse).
 - Oksebestanden redusert til 1,7 (ku/okse).
 - 51 % eldre dyr skutt, etter nedklassifisering 39.
 - Vektene som snittvekta for ERRØ.
 - Tid pr. observasjon øket fra 13,8 timer til 16,7.
 - Produksjonen lav: 0,63 kalv/ku, 1,15 per kalvku
 - Fellingsprosenten redusert fra 94,7 i 2008 til 88,1.
 - 24 % av eldre dyr ble nedklassifisert.
 - Avskyting meget høy og øket (14,3 %) fra 1386 til 1229.

Alle vald har nye bestandsplaner gjeldende fra 2010 med 5 års varighet. En viktig målsetting er å redusere bestanden med 20 – 30 % i løpet av de første årene.
- **Eidskog** - kvotegrunnlag 1.358 daa.
 - Observasjoner redusert 10 % og innsats 5.
 - Oksebestand meget lav: ku/okse på 2,43.
 - Kjønnfordeling 50/50 OK da det er få okser
 - Andel eldre dyr 29 % etter nedklassifiseringene
 - Registrerer en stabil bestand med få okser.
 - Produksjonen OK: 0,68 kalv/ku, 1,23 per kalvku.
 - Fellingsprosenten er redusert fra 93,8 % til 89,8.
 - Vektene følger ERRØs nivå, det finnes svake områder.
 - Samlet var det 17,4 % av eldre dyr som ble nedklassifisert.
 - Tid pr. observasjon er nå redusert til 12,3 timer.

Samlet gir dette grunnlag for følgende (kvotegrunnlag 1471 daa.):

- **Bestanden**
 - Bestanden har i alle år fra 2001 vært stabil med en svak økning. Dette til tross for stigende kvoter. For de fleste områder er det et mål å redusere bestanden.
 - Produksjonen i 2010 er noe lavere enn foregående år. Mye tyder på at man maksimalt belaster beitegrunnlaget i flere områder.
- **Kvot**
 - Arealgrunnlaget varierer i og mellom kommunene. Bestandsberegninger tyder på at nåværende avskyting reduserer bestanden, det vil vi trolig få bekreftet etter jakta i 2011.
 - I 2010 var kvoteøkningen på hele 8,9 %. Trolig er kvotenivået nå på et nivå som reduserer bestanden. Etter en tid bør kvotene justeres ned når bestandsnivået vurderes som tilfredsstillende.
 - Det finnes imidlertid kommuner og områder som har grunnlag for kvoteøkning i 2011.

➤ **Avskyting**

- Fellingsprosenten 91,4 er den laveste i årene 2001 – 2010. Den er noe påvirket av stor kvoteøkning. Trolig vil vi oppleve lavere fellingsprosent i de årene vi reduserer bestanden.
- Større avskyting av produksjonsdyr er også et middel som flere områder benytter som et ledd i bestandsreduksjon.
- Nedklassifisering bør prege avskytingsplanen for eldre dyr. Om det felles ku på 1 ½ eller 2 ½ år har trolig liten betydning. Positivt er det at kjønnsfordelingen blir bedre og at vi tar ut lette / svake dyr. Nedklassifiseringene hjelper også jegeren ved vanskelige vurderinger.
- Det er viktig at kvoten for eldre dyr justeres i forhold til forventet omfang av nedklassifisering.

➤ **Vekter**

- Vektene er markert lavere, en tendens vi ser siden år 2000. Vi har vekter som kun i 2007 var på så lavt nivå. Registrerer også at det er en del 1 ½ års kviger som har meget lave vekter (100 – 110 kg.).
- I enkelte områder er det markert lavere vekter enn beregnet gjennomsnitt. Det er grunnlag for å følge dette opp på vald- / jaktfeltnivå. Datagrunnlaget er beregnet og foreligger for perioden 2003 – 2010. ERRØ følger i eget prosjekt vektutviklingen på ungdyr. Her er ERRØ delt i 10 områder. Svakt beitegrunnlag er forhold vi søker å få avklart.

➤ **Utvidet jakttid**

- Det registreres entydig positive erfaringer med utvidet jakttid. Den utvidede jakttid er vedtatt og godkjent i 5 av 7 kommuner i ERRØ frem til år 2012. Her må man påvirke kommunene til å søke om utvidet jakttid fra år 2013.

Lars-Ole

Vedlegget, ”Råd fra Elgregionråd Øst (ERRØ) for videre forvaltning”, er i sin helhet lagt inn i årsmøtets referat.